

چشم اندازهای روشن بیمه مسؤولیت

میزگرد

بیمه مسؤولیت، علاوه بر قابلیت‌های اقتصادی و بازرگانی، دارای کارکردهای با اهمیت اجتماعی نیز می‌باشد. این پوشش بویژه در شرایط بازسازی و نوسازی می‌تواند آثار ارزنده‌ای را در ساختارهای اقتصادی و اجتماعی بر جای گذارد. علی‌رغم تلاش‌های بسیاری که در سال‌های اخیر در امر توسعه بیمه، خصوصاً در زمینه گسترش بیمه‌های مسؤولیت کارفرما صورت پذیرفته است، با توجه به آمار فعالیت‌های مختلف صنعتی، عمرانی و... این بیمه همچنان تا جایگاه شایسته خود فاصله بسیاری دارد. به منظور بررسی زمینه‌ها، تحولات و وضعیت بیمه مسؤولیت در ایران، با تنی چند از صاحب‌نظران این رشته به گفتگو پرداختیم. از شما دعوت می‌کنیم در این گفتگو با ما همراه باشید.

کامران حضرتی

داود حمیدی

ابوالقاسم دباغ

دکتر غلامحسین جباری

حال و آینده ۳- جایگاه، مقام و حقوق زن در اسلام ۴- سیمای زنان جهان در عرصه سازندگی ۵- نگاهی به ابداعات و ابتکارات کارگران نمونه کشور ۶- سری مقالات آموزشی بهداشتی کارگران ۷- بررسی مشکلات و مسایل کارگران در طرح‌های تولیدی.

● کامران حضرتی

○ **سوابق اجرایی:** دوازده سال فعالیت در پروژه‌های صنعتی نیروگاه حرارتی غرب، صنایع چوب و کاغذ مازندران، ذوب روی بافق، طرح توسعه میادین سیری، نیروگاه حرارتی شازند، نیروگاه حرارتی سهند، ۸ سال فعالیت در مسؤولیت‌های محوله در ارتباط با بیمه‌های مسؤولیت مدنی و حوادث گروهی.

● داود حمیدی

○ **تحصیلات:** مهندس شیمی - دانشجوی فوق لیسانس مدیریت علوم پایه.

○ **سوابق اجرایی:** ۱- مدیر کل دفتر سهام و مالکیت واحدهای تولیدی ۲- مدیر کل خدمات اجتماعی ۳- عضو هیأت امنای صندوق مسکن کارگران کل کشور ۴- عضو شورای هماهنگی خانه‌های بهداشت ۵- دبیر اجرایی ستادین کارگری ۶- عضو هیأت تعیین و تثبیت قیمت‌های سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان.

○ **تألیفات و تحقیقات:** ۱- بررسی وضعیت رضایت‌مندی کارگران از سهام واحدهای تولیدی ۲- بررسی وضعیت مسکن کارگران گذشته،

عالی بیمه تهران، ارابه مقالات متعدد در نشریات بیمه‌ای، اقتصادی و حسابداری.

● ابوالقاسم دباغ

○ **تحصیلات:** لیسانس بیمه و اقتصاد از مدرسه عالی بیمه R.C.D تهران.

○ **سوابق اجرایی:** قریب ۲۳ سال فعالیت در شرکت‌های بیمه ایران - آمریکا، بیمه توانا و شرکت‌های سهامی بیمه آسیا، تصدی پست‌های مدیریتی در رشته‌های مختلف و در حال حاضر مدیر بیمه‌های مهندسی، مسؤولیت و ریسک‌های متنوع بیمه آسیا.

○ **تألیفات و تحقیقات:** تألیف جزوه‌های آموزشی در زمینه بیمه.

● غلامحسین جباری

○ **تحصیلات:** دکترای حقوق بازرگانی، دیپلم مدرسه ملی بیمه فرانسه.

○ **سوابق اجرایی:** استخدام در بیمه ایران در سال ۱۳۳۵، عضو هیأت عالی و معاون فنی بیمه مرکزی ایران (از سال ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۸) قائم‌مقام بیمه ایران (از ۱۳۵۸ تا ۱۳۶۳) در حال حاضر رئیس هیأت مدیره شرکت نمایندگی بیمه تدبیر و مدرس دانشگاه‌ها و مدارس عالی.

○ **تألیفات و تحقیقات:** تألیف کتاب مؤسسات بیمه (چاپ ۱۳۴۹ و ۱۳۵۲) تدوین جزوه‌های آموزش رشته‌های مختلف بیمه در مدرسه

آسیا: بیمه مسؤولیت یکی از رشته‌های پراهمیت بیمه‌ای است که نقش مهمی را در حمایت از فعالیت‌های صنعتی و عمرانی ایفا می‌کند. در سال‌های اخیر در کشور ما، این پوشش مورد توجه صاحبان صنایع و فعالیت‌های عمرانی قرار گرفته است. برای ورود به بحث، از دکتر جباری تقاضا می‌شود تاریخچه و سیر تحول بیمه‌های مسؤولیت را بیان نمایند.

دکتر جباری: اصولاً وقتی در جامعه بین افراد رابطه وجود دارد- اعم از رابطه مالی یا غیر مالی خودبخود مسؤولیت‌هایی را ایجاد می‌کند. گاه افراد به هم بدهکار می‌شوند، گاه بستانکار می‌شوند و در پاره‌ای موارد نیز به هم صدمه زده و به حقوق دیگران تجاوز می‌کنند. این مسأله خواسته یا ناخواسته وجود دارد. بر همین اساس، در حقوق بحثی تحت عنوان بیمه مسؤولیت بوجود آمده است.

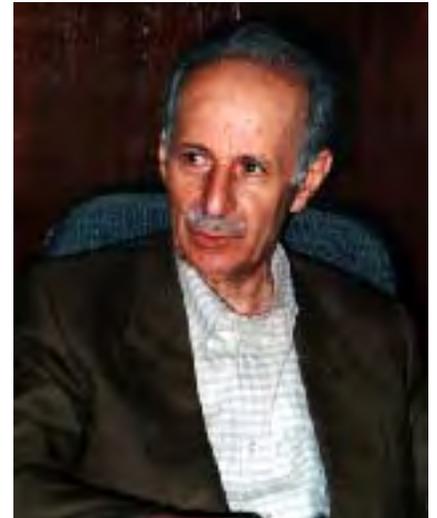
وقتی بین افراد جامعه روابطی وجود دارد، این روابط خود به خود ایجاد مسؤولیت می‌کند. هر قدر این روابط به هم نزدیک‌تر و جمعیت جامعه بیشتر باشد، مسؤولیت‌ها نیز سنگین‌تر و وسیع‌تر است. شاید در

زندگی ابتدایی بشر- چون در منطقه‌ای وسیع و دور از هم زندگی می‌کردند- امکان وارد کردن صدمه به همدیگر و یا تضییع حقوق دیگران کمتر ایجاد می‌شد. ولی با گسترش تمدن شهری و بوجود آمدن بزرگ شهرها و تمرکز جمعیت، روابط پیچیده‌تر و نزدیک‌تر شده و مردم بدون اینکه قصد صدمه زدن به دیگری را داشته باشند، ضمن اینکه زندگی عادی خود را می‌گذرانند، ممکن است به دیگران صدمه وارد کنند. این صدمه می‌تواند در اثر اشتباه و

سوء نیت و یا در اثر تصادفی خارج از نیت عامل زیان، صورت پذیرد. پس باید ترتیبی اتخاذ گردد که زیان وارده به زیان‌دیدگان جبران شود. به عبارت دیگر، هر وقت زبانی وارد آید و یا کار خلافی انجام شود، بایستی مقصر شناسایی شده و از او خواسته شود تا زیان را جبران کند. به همین دلیل در حقوق مسؤولیت‌ها، مبحثی تحت عنوان «نظریه تقصیر» وجود دارد که تعیین می‌کند چه کسی مقصر است.

بعد از آن که روابط بسیار پیچیده‌تر و به هم نزدیک‌تر شد، این حقیقت مطرح گردید که با نظریه تقصیر هم نمی‌توان خسارت‌ها را جبران کرد؛ زیرا گاهی مقصر شناسایی نمی‌شود. لذا، نظریه جدیدی با عنوان «نظریه خطر» ابداع شد. براساس این نظریه، هر کس اقدامی انجام دهد که آن اقدام منشأ خسارتی شود، خطر ایجاد کرده است و این مسأله، خودبه خود ایجاد مسؤولیت می‌کند. مثلاً اگر در شهری که هیچ وسیله نقلیه موتوری در آن وجود ندارد، خودرویی را وارد کنیم بدون اینکه تصادفی واقع شود، ما در مقابل جامعه‌ای که در معرض تصادف خودرو نبوده و اکنون در معرض تصادف

دکتر جباری :

بر اساس «نظریه

خطر» هر کس که

دارای فعالیتی است یا

اموالی را در اختیار

دارد و آن فعالیت یا

اموال، قابلیت وارد

کردن خسارت به

دیگران را دارد،

خودبخود برای او

مسئولیت ایجاد

می‌شود. براساس این

نظریه، در بسیاری از

کشورها برای جبران

خسارت‌های وارده،

قوانین زیادی وضع

شده است

خودرو و زیان‌های ناشی از آن قرار گرفته است، مسئولیت داریم. بنابراین، هر کس که دارای فعالیتی است یا اموالی را در اختیار دارد و آن فعالیت یا اموال، قابلیت وارد کردن خسارت به دیگران را دارد، خودبخود برای او مسئولیت ایجاد می‌شود. براساس این نظریه، در بسیاری از کشورها برای جبران خسارت‌های وارده، قوانین زیادی وضع شده است.

پس از اینکه بخش صنعت در جامعه توسعه پیدا کرد، به تدریج کارخانه‌هایی بوجود آمدند که با نیروی برق کار می‌کردند و این مسأله باعث وارد آمدن صدمات زیادی به انسان‌ها شد. لذا خطر ایجاد شده موجب مسئولیت است. پس، اگر حادثه‌ای در کارخانه واقع شد، نباید در پی این باشیم که آیا ماشین‌آلات وضع نامناسبی داشته‌اند یا کارفرما تدابیر ایمنی را رعایت نکرده و یا اینکه کارگر بی‌احتیاطی کرده و از دقت و مهارت کافی برخوردار نبوده است؟ این‌گونه بحث‌ها منتفی است. بلکه بایستی پرسید که مسئول کیست؟ در پاسخ باید گفت، صاحب کارخانه یا کارگاه مسئول است که ممکن است در موقع حادثه در محل حضور نداشته باشد.

بنابراین، مسئول بودن کارفرما به عنوان یک اصل پذیرفته شد. البته اگر در مواردی کارفرما بتواند ثابت کند که کارگر قصد خودکشی یا خودزنی و یا خراب‌کاری داشته است، در آن صورت کارفرما از مسئولیت مبرا است. بدین ترتیب، نیاز به بیمه مسئولیت کارفرما صورت جدی‌تری به خود گرفت ابتدا، این بیمه‌نامه اختیاری بود و بسیاری از کارفرمایان، ضمن مراجعه به شرکت‌های بیمه، اقدام به تهیه بیمه‌نامه حوادث کار نمودند. به دنبال این امر، به تدریج قوانین رنگ و بوی اجتماعی به خود گرفت و قانون بیمه‌های اجتماعی نیز وضع

شد و بیمه کارگران در کارخانه‌ها به صورت اجباری درآمد.

بنابراین، هر کارفرمایی موظف است کارکنان خود را در مقابل حوادث بیمه کند. البته پرداخت قسمتی از حق بیمه برعهده کارگر است - که بخش ناچیزی است - اما پرداخت حق بیمه مسئولیت برعهده کارفرما می‌باشد.

پس، می‌توان گفت که اولین بیمه‌نامه اجباری مسئولیت که در کشورهای مختلف بوجود آمد، در زمینه حوادث کار بود. به تدریج، در برخی دیگر از فعالیت‌های اجتماعی از جمله مسئولیت دارندگان وسائط نقلیه در حوادث رانندگی، مسأله بیمه اجباری مطرح شد. وقتی که وسایل نقلیه به وفور در شهر به حرکت درآمدند و خطرات جانی جدی را برای افراد جامعه پدید آوردند، در کشورهای اروپایی قوانین جدیدی پیرامون این موضوع وضع گردید که بیمه حوادث رانندگی را به صورت اجباری درآورد. البته این نوع بیمه در ابتدا به صورت اختیاری ارائه شد ولی برخی افراد به دلیل وحشت از عواقب محاکمه‌های حقوقی و خسارت‌هایی که باید بپردازند، خودبخود به استقبال بیمه رفتند. عده‌ای نیز نسبت به این مسأله بی‌تفاوت بودند، که موجب شد این بیمه به صورت اجباری درآمد.

در اینجا اگر نظریه خطر را بررسی کنیم، متوجه می‌شویم که در این نظریه یک مفهوم اساسی وجود دارد و آن تضمین حقوق افراد جامعه است. ولی در بیمه مسئولیت صاحب اتومبیل در مقابل شخص ثالث، مقررات وضع شده دقیقاً مربوط به مسئولیت نیست و با بیمه مسئولیت زیاد تناسب ندارد. در دنیا برای حوادثی که مسئول آن شناخته نشده است، صندوقی تاسیس می‌کنند. در ایران این صندوق تحت عنوان صندوق تامین خسارت بدنی فعالیت

می‌کند. در بعضی از کشورها، این صندوق نه تنها خسارت بدنی را تأمین می‌نماید، بلکه خسارت مالی وارده به اشخاص را هم جبران می‌کند. یعنی اگر مسؤول حادثه و بیمه‌گش شناسایی نشد یک مرجعی برای جبران خسارت‌های تحمیل شده به افراد جامعه وجود دارد. پس ما یک قدم از بیمه مسؤولیت جلوتر رفته و کار اجتماعی انجام می‌دهیم. یعنی بدون اینکه بتوانیم مسؤولیت کسی را اثبات کنیم، حقوق جامعه را تضمین کرده‌ایم. بنابراین، نظریه سومی که فعلاً وجود دارد این است که ما از بیمه مسؤولیت برای تضمین حقوق افراد جامعه استفاده کنیم.

می‌توان انواع مختلفی از بیمه مسؤولیت را برای انواع مسؤولیت‌هایی که در جامعه وجود دارد، ابداع نمود. هر نوع حرفه یک نوع مسؤولیت به وجود می‌آورد زیرا در هر فعالیتی احتمال صدمه زدن به دیگران وجود دارد. به این دلیل این نوع فعالیت‌ها عمدتاً بایستی دارای بیمه باشند. البته جامعه نمی‌تواند هر نوع بیمه مسؤولیتی را که وجود دارد، اجباری کند؛ بلکه باید فرهنگ بیمه‌ای در حدی باشد که همه افراد جامعه عواقب کار و فعالیت خود را تشخیص

دهند. بدیهی است، هر چه فعالیت‌ها گسترده‌تر باشد، انواع مسؤولیت‌ها وسیع‌تر خواهد بود. البته بعضی از طبقات جامعه زودتر از دیگران این احتیاج را احساس می‌کنند. مثلاً پزشکان و داروسازان برای مسؤولیت حرفه‌ای خود، پوشش بیمه‌ای لازم را اخذ می‌کنند، ولی برخی دیگر به این موضوع توجه ندارند.

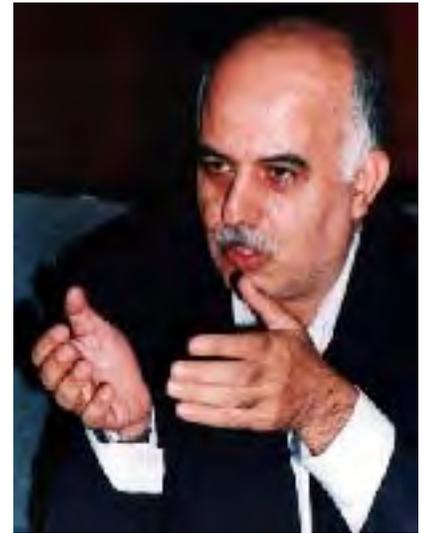
آسیا: ضمن تشکر از آقای دکتر جباری که درباره زمینه‌ها و سیر تحول بیمه مسؤولیت مطالب ارزنده‌ای را بیان کردند، در ادامه مطالب ایشان، از آقای دباغ درخواست می‌شود انواع پوشش‌های بیمه مسؤولیت را که در حال حاضر توسط بیمه‌گران ارایه می‌شود، معرفی نمایند.

آقای دباغ: اشخاص به هنگام انجام فعالیت روزمره خود، چنانچه باعث ایجاد خسارت به اشخاص دیگر شوند، مسؤول جبران آن هستند و این حکم، قانونی است. در قوانین مختلف، از جمله قانون مسؤولیت مدنی، قانون مدنی، قانون کار و قانون تجارت، به نحوی به این موضوع اشاره شده است.

کارفرما مسؤولیت‌های زیادی دارد؛ بحث ما

دکتر جباری :
اولین بیمه‌نامه اجباری مسؤولیت که در کشورهای مختلف بوجود آمد، در زمینه حوادث کار بود. به تدریج، در برخی دیگر از فعالیت‌های اجتماعی از جمله مسؤولیت دارندگان وسائط نقلیه در حوادث رانندگی، مسأله بیمه اجباری مطرح شد

آقای دباغ :
در بیمه‌نامه
سازندگان ابنیه که
بیمه آسیا طراحی
کرده است ، کلیه
اشخاصی که
دست‌اندرکار ساخت
یک پروژه ساختمانی
هستند، سازنده
محسوب می‌شوند و
مسئولیت‌های تمام
این سازنده‌ها در
بیمه‌نامه، تحت
پوشش قرار دارد.
بنابراین، صاحب کار
اصلی دیگر نگرانی
نخواهد داشت

درباره آن دسته از مسؤولیت‌هایی است که در رابطه با وارد شدن صدمات بدنی به کارکنان می‌باشد. به قول آقای دکتر جباری، این بیمه، بیمه‌ای نیست که تازه ایجاد شده باشد. بیمه‌ای است که در اروپا از قدیم وجود داشته ولی در کشور ما خیلی سابقه ندارد. در بیمه آسیا از چند سال قبل روی این موضوع مطالعه و کار شد. این امر براساس نیازهای روبه افزایش بازار انجام پذیرفت. کارفرماهای مختلفی در جامعه هستند که ریسک‌های متفاوتی دارند؛ شرکت‌های خدماتی، کارفرماهای صنعتی و متولیان ساخت و سازهای شهری. هر کدام از این فعالیت‌ها دارای ریسک بخصوصی است. به عنوان مثال، گاهی پیمان کار ساختمان، مسؤولیت خود را در مقابل کارکنانش بیمه می‌کند. پس از مدتی خسارتی اتفاق می‌افتاد ولی کارگر خسارت دیده، مربوط به آن پیمانکار خاص نبود و همزمان تحت نظر پیمان کار دیگری در آنجا کار می‌کرد. برای رسیدگی به این خسارت با مشکل مواجه می‌شدیم؛ چرا که قراردادهای همه ساخت و سازهای شهری، براساس پیمان‌های پروژه‌های عمرانی نیست که یک شکل کلی داشته باشد؛ هر چند که ممکن است در پروژه‌های عمرانی چند پیمان کار وجود داشته باشد. برای رفع این مشکل بیمه‌نامه‌ای را طراحی کرده و اینها را از هم تفکیک کرده و ما اعلام نمودیم یک بیمه‌نامه را برای سازندگان ابنیه و بیمه‌نامه دیگر را برای سایر کارفرماها ارائه می‌کنیم. برای رفع این مشکل، سازنده را تعریف کردیم. در این بیمه‌نامه کلیه اشخاصی که دست‌اندرکار ساخت یک پروژه ساختمانی هستند، سازنده محسوب می‌شوند و مسؤولیت‌های تمام این سازنده‌ها در بیمه‌نامه، تحت پوشش قرار دارد. بنابراین، صاحب کار اصلی دیگر نگرانی نخواهد داشت. گاهی محاکم

قضایی، مهندس ناظر را مسؤول می‌دانند و در مواردی دیگر، ممکن است کارفرما مسؤول باشد. پس تفاوتی نمی‌کند که چه کسانی در آنجا کار می‌کنند. تمام کسانی که در آنجا کار می‌کنند، سازنده محسوب می‌شوند و مسؤولیت آنها تحت پوشش قرار می‌گیرد. بیمه‌گذار، معمولاً کسی است که پروانه ساختمانی به نام او صادر شده و تمام سازندگانی که در اجرای این پروژه مشارکت دارند، در این بیمه‌نامه تحت پوشش بیمه هستند. بدین ترتیب، بیمه سازندگان ابنیه، مسؤولیت تمام سازندگان را تحت پوشش قرار می‌دهد (تا حدودی که محکمه معین می‌کند) الزاماً هم حکم محکمه لازم نیست. وقتی که حادثه اتفاق می‌افتد، در بسیاری از موارد، کارفرما مسؤول جبران خسارت است، مگر اینکه استثناً وجود داشته باشد.

این نوع بیمه‌نامه چند ویژگی دارد: اول اینکه چون این ریسک، خاص است (ریسک ساخت و سازه) می‌توانیم حق بیمه‌ها را هر سال با توجه به خسارت‌هایی که پرداخت کرده‌ایم و یا خسارت‌هایی که در دست بررسی است، تعدیل کنیم تا اجحافی به بیمه‌گذاران نشود و شرکت بیمه نیز بتواند محاسبات دریافت و پرداخت خود را بررسی کند. با وجود این بیمه‌نامه، تمام سازندگان ابنیه با خاطری آسوده به فعالیت خود ادامه می‌دهند و تا به حال استقبال خوبی از این نوع بیمه‌نامه شده است. مثلاً در شهرستان مشهد طی یک ماه چهل میلیون تومان از این نوع بیمه‌نامه فقط توسط یکی از نمایندگان به فروش رفته است.

بیمه‌نامه دیگری نیز برای سایر کارفرماها (بیشتر کارفرماهای صنعتی) ارائه شده است. همان‌طور که برای کارگر ساختمانی در حین انجام کار، امکان بروز حوادثی وجود دارد، در کارخانه‌ها، کارگاه‌ها و

پروژه‌ها هم ممکن است این‌گونه اتفاقات رخ دهد. ممکن است در حین انجام امور روزمره توسط کارگر، خسارتی واقع شود که منجر به صدمات بدنی، نقص عضو و یا فوت شود که دیه اینها را بیمه‌نامه پرداخت می‌کند. برای این بیمه‌نامه پوشش‌های اضافی پیش‌بینی شده است.

طبق ماده ۶۶ قانون تامین اجتماعی، وقتی یک حادثه در کارگاه اتفاق می‌افتد کارفرما براساس یک حکم قانونی ملزم می‌باشد، کارگر را در چارچوب مقررات تامین اجتماعی تحت پوشش قرار بدهد. تامین اجتماعی هم در این راستا پوشش‌هایی را فراهم کرده است که اگر کارگری دچار صدمات بدنی و از کارافتادگی شد و یا فوت کرد، از طریق این سازمان یک مقرری برای وی یا خانواده او تعیین شود. ولی براساس قانون کار، کارشناسان وزارت کار و امور اجتماعی علت حادثه را تعیین می‌کنند. اگر حادثه در اثر قصور و کوتاهی کارفرما باشد، غرامت توسط سازمان تامین اجتماعی پرداخت می‌شود ولی از حساب کارفرما به صورت نقد یا اقساط کسر خواهد شد. اما اگر تشخیص بدهند که

کارفرما هیچ‌گونه قصور و کوتاهی نداشته است، این مسأله در تعهدات سازمان تامین اجتماعی قرار می‌گیرد. البته کارشناسان و بازرسان وزارت کار، بیشتر علت را قصور کارفرما تلقی می‌کنند.

آسیا : در مطالبی که توسط آقایان جباری و دباغ مطرح شد به زمینه‌های قانونی بیمه مسؤولیت اشاره‌هایی صورت گرفت. از آقای حمیدی تقاضا می‌شود زمینه‌های قانونی این بیمه را با تأکید بر

قانون کار تشریح نمایند.

آقای حمیدی : در ابتدا به طور مختصر به زمینه‌های قانونی بیمه‌های مسؤولیت کارفرما اشاره می‌کنم و در ادامه به تبیین زمینه‌های فوق با تأکید بر قانون کار می‌پردازم .

هرگاه بر اثر کردار و رفتار فرد یا افرادی به افراد جامعه خسارت‌هایی وارد آید، مسؤولیت مدنی تحقق می‌یابد و به عبارت ساده‌تر، می‌توان از مسؤولیت مدنی به عنوان «زیان خصوصی» نام برد.

مسؤولیت مدنی، عقدی است که به موجب آن بیمه‌گر به ازای دریافت حق بیمه از بیمه‌گذار، متعهد است در صورت تحقق خطر موضوع بیمه، خسارت وارد به اشخاص ثالث را جبران کند.

البته مسؤولیت مدنی را به انواع مسؤولیت‌های عمومی، حرفه‌ای و قراردادی تقسیم نموده‌اند که شرح آنها از حوصله این گفتگو خارج است.

یکی از انواع بیمه‌های مسؤولیت مدنی، بیمه مسؤولیت کارفرما در مقابل کارکنان می‌باشد که توسط شرکت‌های بیمه ارایه می‌شود. این نوع بیمه‌نامه مسؤولیت‌های

آقای حمیدی :
براساس قانون کار،
کارشناسان وزارت
کار و امور اجتماعی
علت حادثه را تعیین
می‌کنند. اگر حادثه در
اثر قصور و کوتاهی
کارفرما باشد، از
حساب کارفرما به
صورت نقد یا اقساط
کسر خواهد شد. اما
اگر تشخیص بدهند
که کارفرما هیچ‌گونه
قصور و کوتاهی
نداشته است، این
مسأله در تعهدات
سازمان تامین
اجتماعی قرار می‌گیرد

آقای حمیدی :
مسئولیت مدنی،
عقدی است که به
موجب آن بیمه‌گر به
ازای دریافت حق بیمه
از بیمه‌گذار، متعهد
است در صورت
تحقق خطر موضوع
بیمه، خسارت وارد به
اشخاص ثالث را
جبران کند

قانونی کارفرما را در مقابل کارکنان، در جریان کار و در صورت وقوع حوادث کارگاهی تحت پوشش قرار داده و خسارت‌های جانی حاصله را جبران می‌نماید.

به بیان دیگر، چنانچه در جریان انجام کار در محل کار و در اثر حادثه، خسارت بدنی به کارکنان شاغل بیمه‌گذار وارد آید و مسئولیت بیمه‌گذار در این ارتباط برای بیمه‌گر محرز گردد، خسارت وارده جبران خواهد شد. منظور از جبران خسارت بدنی، پرداخت هزینه‌های پزشکی و غرامت نقص عضو و فوت کارکنان می‌باشد. این بیمه را کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی می‌توانند تهیه نمایند. شرکت‌ها، سازمان‌ها، کارخانجات و کارگاههایی که در امور تولید و ارائه خدمات فعال هستند و همچنین مجریان پروژه‌های عمرانی و ساخت و ساز بناهای مسکونی و تجاری از جمله این اشخاص می‌باشند.

در واقع، هر شخصیت حقیقی یا حقوقی که فرد یا افرادی را برای انجام امور معین و مشخص تحت امر دارد، در زمینه خسارت بدنی ناشی از سهل‌انگاری و قصور در

نظارت و استفاده از وسایل بی‌حفاظ و معیوب در حین کار و ضعف اقدامات ایمنی، در مقابل کارکنان خود مسؤول است و این مسؤولیت را می‌تواند بیمه نماید.

همچنین، از آنجایی که ارتباط قراردادی بین کارفرما و کارگر (نوع استخدام) رافع یا محدود کننده مسؤولیت کارفرما در مقابل کارکنان در خصوص غرامت‌های ناشی از حوادث کار نمی‌باشد، این بیمه‌نامه کلیه کارکنان شاغل را اعم از رسمی، پیمانی، روزمزد و قراردادی که به صورت تمام وقت یا پاره وقت در پروژه مورد بیمه فعالیت دارند، تحت پوشش بیمه‌ای قرار می‌دهد.

در این بیمه‌نامه با توجه به ماهیت پروژه مورد بیمه، چنانچه کارکنان بیمه‌گذار متغیر باشند، الزامی برای متقاضی بیمه، جهت ارائه اسامی کارکنان به بیمه‌گر وجود ندارد، مگر در مواردی که با توجه به نوع کار، بیمه‌گذار، از کارکنان ثابت استفاده نماید و در عین حال ارائه اسامی پرسنل تحت امر و همچنین تغییرات احتمالی آنان برای بیمه‌گذار مقدور باشد. در مجموع، صدور بیمه‌نامه مسؤولیت مدنی در برابر کارکنان، بدون ذکر اسامی کارکنان و تعریف کامل پروژه مورد بیمه و محدوده آن میسر است.

اطلاع کارگران از حقوق اجتماعی خود و اهمیتی که به واسطه مقررات و آیین‌نامه‌های وزارت کار و امور اجتماعی و قوانین مربوط به قشر عظیم کارگران به آنها اختصاص یافته است، موجب گردیده تا کارفرمایان حرفه‌های مختلف به تهیه این بیمه‌نامه رغبت پیدا کنند و در حال حاضر، بخش‌های مختلف تولیدی از این پوشش بیمه‌ای استفاده

آقای حمیدی :
در قانون کار
جمهوری اسلامی
ایران، یکی از الزاماتی
که بر عهده کارفرما
قرار داده شده است
(در فصل هشتم ماده
۱۴۸) آن است که
کارفرمایان
کارگاه‌های مشمول
قانون کار، مکلف
هستند براساس
قانون تامین اجتماعی
نسبت به بیمه نمودن
کارگران خود اقدام
کنند

کارفرما مسؤول کلیه تعهداتی است که نمایندگان مذکور در مقابل کارگر بر عهده دارند. در صورتی که نماینده کارفرما، خارج از حدود اختیارات خود تعهدی را بپذیرد و کارفرما آن را قبول نکند، در مقابل کارفرما ضامن خواهد بود. در این قانون، کارگاه نیز تعریف شده است: کارگاه، محلی است که کارگر به درخواست کارفرما یا نماینده او در آنجا کار می‌کند؛ از قبیل مؤسسات صنعتی، کشاورزی، معدنی، ساختمانی، ترابری، مسافربری، خدماتی، تجاری، تولیدی، اماکن عمومی و امثال آن. در قانون کار جمهوری اسلامی ایران، یکی از الزاماتی که بر عهده کارفرما قرار داده شده است (در فصل هشتم ماده ۱۴۸) آن است که کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون کار، مکلف هستند براساس قانون تامین اجتماعی نسبت به بیمه نمودن کارگران خود اقدام کنند.

به طور کلی، کارگر کسی نیست که مزد دریافت می‌کند. کارگر شخصی است که در مقابل دریافت حق‌السعی از کارفرما - که هر چیزی می‌تواند باشد - کار انجام می‌دهد و تمامی کارفرمایان مکلف هستند کارگران را بیمه کنند و هیچ کس نباید از این تکلیف تخطی کند.

در قانون کار (فصل یازدهم، ماده ۱۸۳ در قسمت جرایم و مجازات‌ها) آمده است که کارفرمایانی که برخلاف مفاد ماده ۱۴۸ این قانون، از بیمه نمودن کارگر خود خودداری نمایند، علاوه بر تأدیه کلیه حقوق متعلق به کارگر (میزان سهم کارفرما) با توجه به شرایط و امکانات خا طی و مراتب جرم، به جریمه نقدی بین ۲ تا ۱۰ برابر حق بیمه مربوطه محکوم خواهند شد. بنابراین، در بیمه‌های اجباری نیز الزامات قانونی وجود دارد.

در زمانی که من عضو تدوین برنامه سوم توسعه بودم، موضوع بیمه‌های مکمل

می‌کنند.

نکته حایز اهمیت دیگر، نحوه احراز مسؤولیت بیمه‌گذار است. در بیمه‌نامه در وهله اول، ملاک تشخیص مسؤولیت بیمه‌گذار، نظر کارشناس بیمه‌گر است و چنانچه مسؤولیت بیمه‌گذار برای بیمه‌گر محرز باشد، بیمه‌گر زیان وارده به کارکنان یا ذوی‌الحقوق آنان را جبران خواهد نمود. در واقع، ایفاء تعهدات بیمه‌گر، منوط به رأی مراجع قضایی یا مرجع کارشناسی خاص نگردیده است و در صورت بروز اختلاف بین طرفین (بیمه‌گر یا بیمه‌گذار و کارشناسی مشترک و در مرحله بعد، نظر کارشناس وزارت کار و امور اجتماعی مورد قبول بیمه‌گر خواهد بود و در صورت عدم توافق، برای حل اختلاف، از طریق داوری اقدام خواهد شد و در نهایت، رأی محاکم صلاحیت‌دار ملاک عمل خواهد بود.

در جریان انقلاب صنعتی، توازنی بین نیروی کارفرما و کارگر وجود داشت، برخی از کشورهای دنیا از نظام فئودالی خارج شده و وارد مرحله جدید صنعتی شده بودند. قوانین جدید کار در دنیا بعد از انقلاب صنعتی به وجود آمد و قانون کار جمهوری اسلامی ایران هم بر این اساس تدوین شد.

برای ورود به بحث قانون کار ابتدا لازم است، تعریفی از کارگر و کارفرما ارائه بدهم. در قانون کار جمهوری اسلامی ایران (فصل اول ماده ۲) کارگر کسی است که به هر عنوان در مقابل دریافت حق‌السعی اعم از حقوق، مزد و سایر مزایا به درخواست کارفرما کار می‌کند. در مقابل، کارفرما شخصی است حقیقی یا حقوقی که کارگر به درخواست او در مقابل حق‌السعی کار می‌کند. مدیران و مسؤولان و به طور کلی همه کسانی که عهده‌دار اداره کارگاه هستند، نماینده کارفرما محسوب می‌شوند و

آقای حمیدی:

در ماده ۳۷ برنامه

سوم توسعه،

فعالیت‌های بیمه‌ای را

به دو بخش تقسیم

کرده‌اند: بیمه همگانی

و بیمه مکمل. طبق این

برنامه، بیمه همگانی،

بیمه‌ای است که بر

عهده کارفرما یا دولت

است و همه باید بیمه

شوند

کارگران مورد بحث‌های بسیاری قرار گرفت. خوشبختانه در برنامه سوم توسعه به بیمه‌های مکمل که بیمه مسئولیت یکی از زیر مجموعه‌های آن است - توجه خوبی شده است. در ماده ۳۷ برنامه سوم توسعه، فعالیت‌های بیمه‌ای را به دو بخش تقسیم کرده‌اند: بیمه همگانی و بیمه مکمل. طبق این برنامه، بیمه همگانی، بیمه‌ای است که بر عهده کارفرما یا دولت است و همه باید بیمه شوند. اگر این موضوع تحقق پیدا کند. یکی از معضلات اساسی جامعه ما که بیمه درمان و مسایلی از این قبیل است، می‌تواند حل شود. بیمه همگانی برگرفته از اصل ۴۳ قانون اساسی است. در این رابطه می‌توان بحث‌های فراوانی کرد. ذخایر بیمه همگانی، نحوه اداره بیمه همگانی و همچنین قوانین بیمه همگانی از جمله مباحثی هستند که می‌توان به آنها پرداخت. در بخش ب ماده ۳۷ برنامه سوم توسعه نیز آمده است که بخش مکمل بیمه‌های تامین اجتماعی، شامل خدماتی است که سطح بالاتری از خدمات بیمه‌های همگانی را دربر می‌گیرد و یا خدمات جدیدی ارائه می‌کند و یا هزینه بیشتری نسبت به تعهد بیمه همگانی تامین می‌نماید. این بخش از خدمات بیمه‌ای براساس توافق بیمه‌شدگان و بیمه‌گر و تعهد پرداخت هزینه، توسط بیمه شده قابل اجراء است. به طور کلی، فصل مشترک بیمه‌های خصوصی با بیمه‌های دولتی، بیمه‌های مکمل است.

همان‌طور که دکتر جباری اشاره نمودند، در بیمه‌های مکمل، امکانات بسیار زیادی داریم. به نظر می‌آید حدود ۱۵۰ نوع بیمه مسئولیت تا کنون عرضه شده است. در حال حاضر با توجه به ظرفیت‌های موجود در قانون کار و ظرفیت‌های برنامه سوم توسعه، اگر قرار باشد که به دولت کمک کنیم، باید محور کار، بیمه‌های مکمل باشد و اگر بخواهیم دولت و شرکت‌های بیمه در

آینده دچار مشکل نشوند، شاه بیت تمام حرکت‌ها، خدمات اجتماعی است. اساساً هدف دولت ارائه خدمت است. اگر دولتی احساس می‌کند که نمی‌تواند خدمت ارائه نماید، باید بخش خصوصی را وارد صحنه کند. اگر ارائه خدمات منطقی، هدف‌مند و قانونمند و بر اساس برنامه انجام نگیرد، قطعاً دچار مشکل می‌شود. بستر فعالیت در بیمه مسئولیت بسیار گسترده است. شرکت‌های بیمه می‌توانند در این بستر فعالیت‌کنند؛ آنها می‌توانند هم از نظر مالی سر و سامانی به خود بدهند و هم در راستای ارتقاء سطح بیمه در جامعه تلاش کنند.

آسیا: آقای حضرتی، لطفاً مشکلات این شاخه از بیمه را از منظر بیمه‌گذار بیان کنید.

آقای حضرتی: به نام ایزد یکتا. اجازه بدهید که سخن را با یک بیت از خواجه شیراز شروع کنم:

چو بشنوی سخن اهل دل، مگو که خطاست
سخن شناس نه ای جان من، خطا اینجاست
بنده قادر نیستم که به طور علمی و
کارشناسی موضوع مورد بحث را تجزیه و
تحلیل نمایم اما با استفاده از بیانات جناب
دکتر جباری و دیگر عزیزان، چنانچه بتوان
نوعی تعریف مرتبط با بیمه و نسبت آن با
سعادت و ترقی بشر ارائه داد، باید اذعان
کرد که بشر در مسیر حیات خود به آرامش
روانی بیش از هر چیز دیگری نیازمند است.
با توجه به اینکه ساختار اجتماع انسان‌ها به
شکلی نیست که همگی به طور مساوی و
یکسان از امکانات موجود برخوردار
باشند - و شاید بهتر باشد که بگویم،
توانایی افراد در استفاده از امکانات یکی
نیست و بعضاً در طی مسیر حیات خود
دچار خسران‌های مادی و معنوی می‌شوند.
بنابراین، ظهور و حضور صنعت بیمه
می‌تواند به عنوان یک بخش قوی حمایت

آقای حمیدی:

با توجه به

ظرفیت‌های موجود در

قانون کار و

ظرفیت‌های برنامه

سوم توسعه، اگر قرار

باشد که به دولت

کمک کنیم، باید محور

کار، بیمه‌های مکمل

باشد و اگر بخواهیم

دولت و شرکت‌های

بیمه در آینده دچار

مشکل نشوند، شاه

بیت تمام حرکت‌ها،

خدمات اجتماعی است

کرد. وقتی برای دریافت خسارت به شعبه بیمه آسیا مراجعه کردیم، اعلام کردند که متأسفانه این مسأله خارج از شمول بیمه‌نامه است. اگر ما از مقررات بیمه‌ای آگاهی کافی داشتیم حتماً در هنگام خرید بیمه‌نامه به این مسأله توجه می‌کردیم.

شرکت‌های بیمه می‌بایست بیمه‌گذاران خود را از جهت اطلاعات مورد نیاز آگاه کنند. در بسیاری موارد، بیمه‌گذار حتی نمی‌داند که باید چه پوششی را تهیه کند و این وظیفه بیمه‌گر است که اطلاعات کافی را به او ارائه نماید. بدیهی است چنانچه بعد از صدور بیمه‌نامه و بروز خسارت، شرکت بیمه از پرداخت خسارت به دلیل کافی نبودن پوشش بیمه‌نامه خودداری کند، اطمینان و اعتماد بیمه‌گذار نسبت به شرکت بیمه از بین می‌رود.

مشکل دیگری که برای بیمه‌گذار وجود دارد، طولانی شدن زمان رسیدگی و پرداخت خسارت است. بدیهی است وقتی حادثه‌ای واقع می‌شود، افرادی دچار زیان می‌شوند و در شرایط نابسامانی قرار می‌گیرند. پس می‌بایست هرچه سریعتر آنها را از این شرایط نامطلوب خارج نمود. به نظر می‌رسد در این رابطه می‌بایست ضمن رعایت همه ضوابط و مقررات خاص بیمه‌گر، راه مناسبی نیز برای کوتاه کردن زمان پرداخت خسارت شناسایی شود.

گاهی شرکت بیمه پرداخت خسارت را منوط به حکم قضایی می‌داند. همان‌طور که دوستان محترم می‌دانند، دستگاههای قضایی با مشکلات بسیاری نظیر تراکم پرونده و روبرو هستند. شرکت بیمه باید با روش مناسبی، بخشی از خسارت را به صورت علی‌الحساب به زیان دیده بپردازد و تسویه نهایی را پس از دریافت حکم قاضی انجام دهد. چنانچه زیان دیده خسارت خود را در کوتاه‌ترین زمان و در واقع در زمان مناسب دریافت کند، از لحاظ مسایل انسانی کار

از زیان دیده‌ها، یکی از راه‌های رسیدن به همان سعادت و از جمله عواملی باشد که بستر لازم را برای سعادت بشریت فراهم نماید. بدین ترتیب، بیمه‌گرها باید علاوه بر مشارکت در امور سرمایه‌گذاری و رشد و شکوفایی اقتصادی، همواره در جهت بالا بردن ضریب امنیت ذهنی شهروندان و به حداقل رساندن ضریب خطرات پیش‌روی آنها تلاش کنند.

اولین مشکل پیش‌روی بیمه‌گذاران عدم اطلاع دقیق و کافی از بیمه و صنعت بیمه است. علی‌رغم زحمات زیادی که بیمه‌گران برای تبیین اهداف خود متحمل شده و از راه‌های مختلف این اهداف را دنبال نموده‌اند - از جمله روش‌های تبلیغی مرسوم در جامعه امروزی - با یک نظرسنجی متوجه خواهیم شد که درصد کمی از مردم ما با اساس بیمه، اهداف، عملکردها و توانایی‌های آن آشنا هستند. پس، اولین کار ضروری، تغییر روش‌های تبلیغ است و در این راستا بالا بردن سطح فرهنگ جامعه و آگنا آن از اطلاعات مربوط به بیمه ضروری خواهد بود، به شکلی که مردم بیمه را در کنار خود باور کنند و به این باور برسند که بدون بیمه رسیدن به اهداف بسیار دشوار است. به طور مثال، حوادث متداول در خانواده (قطع شدن انگشت بچه با چرخ گوشت یا معلولیت‌های جسمی و ذهنی، خانم‌های بی‌سرپرست و موارد دیگر) نیازمند یک بخش حمایتی با توان بسیار بالا هستند.

حدود سیزده سال است که به عنوان مدیر اداری و مالی فعالیت می‌کنم ولی درباره بسیاری از مقررات بیمه‌ای اطلاع کافی و دقیق ندارم. به عنوان نمونه، چند سال پیش متعاقب در خواست ما بیمه‌نامه‌ای تحت عنوان بیمه مسؤولیت مدنی توسط شعبه بیمه آسیا در اراک صادر شد. بعد از مدتی حادثه‌ای اتفاق افتاد و منجر به خسارت شد. مرجع قضایی کارفرما را مقصر اعلام

آقای حضرتی :
بیمه‌گرها باید علاوه بر مشارکت در امور سرمایه‌گذاری و رشد و شکوفایی اقتصادی، همواره در جهت بالا بردن ضریب امنیت ذهنی شهروندان و به حداقل رساندن ضریب خطرات پیش‌روی آنها تلاش کنند

آقای حضرتی :
شرکت بیمه باید با
روش مناسبی،
بخشی از خسارت را
به صورت
علی الحساب به
زیان دیده بپردازد و
تسویه نهایی را پس
از دریافت حکم قاضی
انجام دهد. چنانچه
زیان دیده خسارت
خود را در
کوتاهترین زمان و
در واقع در زمان
مناسب دریافت کند،
از لحاظ مسایل
انسانی کار درست
انجام شده و او نیز
نسبت به شرکت بیمه
اعتماد پیدا می کند.
این، یک تبلیغ عملی
خواهد بود

درست انجام شده و او نیز نسبت به شرکت بیمه اعتماد پیدا می کند. این، یک تبلیغ عملی خواهد بود.

نکته بعدی پزشک معتمد است. شایسته است پزشک، معتمد هر دو طرف یعنی بیمه گر و بیمه گذار باشد. در پاره ای موارد، پزشکان معتمد شرکت بیمه مشکلاتی را ایجاد می کنند. شرکت بیمه باید به گونه ای عمل کند که بیمه گذار هم به پزشک مذکور اعتماد کند.

نکته بعدی ماده ۶۶ قانون کار است. براساس این مصوبه، کارفرما موظف به مراقبت از نیروی انسانی خود است. براساس تبصره های این ماده، کارفرما می بایست برای تمام کارگران و کارکنان خود پرونده پزشکی تشکیل دهد. در حال حاضر این کار - یعنی تشکیل پرونده های پزشکی - به طور پراکنده در چند سازمان انجام شده است. در پاره ای موارد سازمان های ذیربط کار همدیگر را هم قبول ندارند. مثلاً سازمان تامین اجتماعی آزمایش های بدو استخدام شبکه بهداشت را قبول ندارد و معتقد است که می بایست خودش برای همه بیمه شده ها پرونده تشکیل بدهد. در همین رابطه و براساس قانون کار، کارفرما موظف شده است وسایل ایمنی را در اختیار کارگر قرار دهد و همچنین وظیفه دارد بر حسن استفاده از این لوازم نظارت کند. اگر از کارگران مراکز مختلف، یک نظرسنجی انجام شود، عموماً از این خدمات راضی نیستند. در حالی که این یک مسأله اساسی و مهم است و باید به اندازه کافی مورد توجه قرار گیرد؛ لذا به نظر می رسد که هدف قانون گذار تأمین نشده است. البته بیمه گر در این خصوص وظیفه ای ندارد.

آقای دکتر جباری: آقای حضرتی به عنوان بیمه گذار به روشنی و با دقت کافی

مشکلات بیمه گذاران این رشته را مطرح کردند. در ادامه مطالب ایشان بد نیست به چند نکته اشاره کنم؛ اصولاً در رابطه با حوادث کارگری چند نوع بیمه نامه وجود دارد و فقط بیمه نامه مسؤولیت مطرح نیست. مثلاً بیمه حادثه هم هست. در بیمه حادثه، مهم نیست مسؤول حادثه کیست بیمه گر خسارت را در هر صورت پرداخت می کند. اما در بیمه نامه مسؤولیت، مسؤولیت کارفرما در مقابل کارگر مطرح است؛ یعنی باید حادثه ای که اتفاق می افتد و منجر به بروز صدمات بدنی به کارگر می شود، طبق مسؤولیت قانونی کارفرما جبران شود. و مقدم بر آن می بایست این مسؤولیت به نوعی محرز شود. در هیچ یک از بیمه نامه ها اشاره نمی شود که این مسؤولیت توسط مراجعه ذیصلاح یا دادگاه تعیین شود. هر چند احراز مسؤولیت در صلاحیت دادگاهها است. بر این اساس، پس از بروز حادثه، برای پرداخت خسارت به حکم دادگاه نیاز نیست و همان اسناد عادی، نظیر گزارش بازرسان وزارت کار کافی است. اما در برخی موارد، نظیر حوادث منجر به فوت، که به ناچار کار به حکم قضایی کشیده می شود، این مسأله ابداً براساس نظر بیمه گر نیست. در این رابطه بیمه گذار می تواند مسؤولیت را برعهده بگیرد و درخواست پرداخت خسارت کند و متعهد شود که به ادعاهای بعدی، خود او پاسخ خواهد داد. پس، احراز مسؤولیت لزوماً در دادگاه انجام نمی شود.

می توان برای کاهش تشریفات پزشکی، پزشک استخدام کرد. این پزشک می تواند مانند یک پزشک قانونی، میزان نقص عضو و مبلغ پرداختی را تعیین کند و در صورت موافقت بیمه گذار، همان مبلغ پرداخت شود. یعنی با رضایت کارفرما و خود کارگر صدمه دیده خسارت مربوطه جبران شود. البته این تصمیم می تواند در پی درخواست

بیمه‌گذار و به منظور کاهش تشریفات اتخاذ گردد.

آقای حمیدی: من اعتقاد دارم که شرکت‌های بیمه تبلیغ می‌کنند ولی این تبلیغ به روح و جسم جامعه تزریق نمی‌شود. وظیفه تبلیغ را انجام می‌دهند، اما عمل تبلیغ به نحو کامل صورت نمی‌گیرد. نظام مدیریت جدید عمل‌گرا است. در حالی که مدیریت باید نتیجه‌گرا باشد. بیمه یک امر اقتصادی است. یک بنگاه اقتصادی وظیفه دارد برای بقاء خود تبلیغ کند. ولی صنعت بیمه متأسفانه نتوانسته وارد عمق جامعه شده و در صفاها و ردیف‌های بالای جامعه قرار گیرد. مثلاً اگر پزشکی، بیمه مسؤولیت خریداری می‌کند، این امر طبیعی است. ولی اگر یک فرد عادی مثل یک مغازه‌دار سر خیابان، بیمه مسؤولیت خریداری کرد، آن هنگام می‌توان گفت که تبلیغات مؤثر بوده است.

مدیریت در صنعت بیمه، باید یادگیرنده و یاددهنده باشد. یک کارمند بیمه، یک کارمند خدماتی است که باید در حالی که یاد می‌دهد، یاد بگیرد؛ یعنی باید نظام یادگیرندگی در شرکت‌های بیمه نهادینه شود. شرکت‌های بیمه باید به این باور برسند که حق با مشتری است.

من نویدی هم برای کارفرمایان دارم. براساس ماده ۳۷ برنامه سوم توسعه طرحی برای اجرا پیش‌بینی شده است که حدود ۱۰ ماه روی آن کار شده است و فکر می‌کنم همین روزها نهایی شود. براساس این طرح، کارگران سراسر کشور طی قرارداد مشترکی با بیمه مرکزی ایران، تحت پوشش بیمه مکمل قرار می‌گیرند. بدین ترتیب، کارفرمایان دغدغه هزینه بیمه مکمل را نخواهند داشت.

آقای حضرتی: سازمان تأمین اجتماعی در قبال کارگر تعهدات مشخصی دارد. یکی از این تعهدات، ارائه خدمات درمانی به بیمه شده و خانواده او است. سازمان اسناد پزشکی هم براساس تعرفه‌های بیمارستانی، بخشی از هزینه‌های رسمی درمان کارگران را می‌پردازد. به ناچار بخش دیگری از هزینه‌ها را خود کارگر متحمل می‌شود. در حالی که وضعیت کارگران در کشور ما از نظر اقتصادی نامناسب است و پرداخت این‌گونه هزینه‌ها بسیار سنگین است. بنابراین، بیمه مکمل یا تکمیل درمان، راهکار مناسبی برای جبران هزینه‌های سنگین ناشی از درمان است؛ از جمله در مواردی که بیمه‌های تأمین اجتماعی و خدمات درمانی امکانات کافی و مناسب ندارند. بویژه امور مربوط به دندانپزشکی و بعضی از جراحی‌های خاص. من معتقدم که صنعت بیمه صنعتی صرفاً تجاری نیست؛ یعنی بیمه نباید فقط به فکر سودآوری باشد. اگر بیمه از انحصار دولت خارج شود؛ یعنی اگر بیمه‌های خصوصی شکل

آقای جباری:
پس از بروز حادثه،
برای پرداخت خسارت
به حکم دادگاه نیاز
نیست و همان اسناد
عادی، نظیر گزارش
بازرسان وزارت کار
کافی است. اما در
برخی موارد، نظیر
حوادث منجر به فوت،
که به ناچار کار به
حکم قضایی کشیده
می‌شود، این مسأله
ابداً براساس نظر
بیمه‌گر نیست

آقای حمیدی :
بر اساس ماده ۳۷
برنامه سوم توسعه
طرحی برای اجرا
پیش‌بینی شده است
که حدود ۱۰ ماه روی
آن کار شده است و
بر اساس این طرح،
کارگران سراسر
کشور طی قرارداد
مشترکی با بیمه
مرکزی ایران، تحت
پوشش بیمه مکمل
قرار می‌گیرند. بدین
ترتیب، کارفرمایان
دغدغه هزینه بیمه
مکمل را نخواهند
داشت

آقای حضرتی :
بیمه مکمل یا تکمیل
درمان، راهکار
مناسبی برای جبران
هزینه‌های سنگین
ناشی از درمان است؛
از جمله در مواردی که
بیمه‌های تأمین
اجتماعی و خدمات
درمانی امکانات کافی
و مناسب ندارند.
بویژه امور مربوط به
دندانپزشکی و
بعضی از جراحی‌های
خاص

گرفته و عرصه رقابت ایجاد شود، می‌توان
توقع داشت که حداقلی از شاخص‌های
صنعت بیمه که قطعاً کاهش ریسک در
زندگی افراد می‌باشد، حاصل خواهد شد.

**آسیا: ضمن تشکر از کارشناسان
محترم حاضر در میزگرد که مطالب
ارزشمندی را بیان کردند از دکتر جباری
تقاضا می‌شود به جمع‌بندی مباحث
مطرح شده بپردازند.**

دکتر جباری: موضوع بحث ما مربوط به
بیمه‌گذاران و بیمه مسؤولیت کارفرما بود،
اما چون این موضوع با طبقه کارگر ارتباط
داشت، خواه ناخواه مسایل بیمه اجتماعی
هم مطرح شد و در این زمینه از بیانات
کارشناسان و دست‌اندرکاران این مسایل
استفاده کردیم.

بیمه از جمله خدماتی است که می‌بایستی
در اختیار جامعه باشد. همان‌گونه که اشاره
شد، اگر به گذشته نه چندان دور جامعه
خودمان بنگریم، می‌بینیم که همواره فکر
بیمه در کشور ما وجود داشته است. اگر به
مقررات فقه اسلام و همچنین قوانین
موجود از جمله قانون مدنی که مبتنی بر
فقه است، توجه کنیم، می‌بینیم که
مسؤولیت‌ها مشخص شده‌اند. در قانون
مدنی، بحث اتلاف و تسبیب مطرح است و
در آن روشن است که هرکس خسارتی را
موجب شده باشد، بایستی آن را جبران کند.
بنابراین، مسلم است که جامعه ما از نظر
سوابق تاریخی آمادگی این را داشته است
که با مسایل بیمه آشنا شود. به نظر می‌رسد
که در سال‌های اخیر توجه به جبران زیان
وارد به دیگران در اذهان عمومی کشور و
همچنین بیمه آن اهمیت پیدا کرده است. و
به تبع آن، انواعی از بیمه نیز متداول شده
است. بهر حال، تحولاتی در صنعت بیمه در
حال وقوع است؛ امیدواریم که عاقبت
خوبی هم داشته باشد.

مشکل عمده این است که بیمه‌گذاران ما
هنوز با مفاهیم بیمه به اندازه کافی آشنا
نیستند. بهترین تبلیغ، ارایه خدمت خوب
است. بایستی در جلب مشتریان خود دقت
کنیم تا آنها برای ما مبلّغ باشند. این
مسئله‌ای است که حتماً باید شرکت‌ها به آن
توجه داشته باشند. در عمل هم می‌توانیم
کار تبلیغاتی انجام بدهیم. با ظهور بیمه‌های
خصوصی که به صورت بهتر و با سرمایه
بیشتر و تخصصی بالاتر شروع بکار
می‌کنند، شاید نتیجه بهتری بگیریم. ولی
باید بپذیریم که بیمه را خوب معرفی
نکرده‌ایم و در این زمینه کمی کوتاهی شده
است.

به نظر می‌رسد بیمه مسؤولیت نسبت به
دیگر رشته‌های بیمه بیشتر مورد توجه بوده
است. بیمه مسؤولیت، زمینه می‌خواهد.
آقای دباغ اشاره کردند که در کشور ما
تعقیب بی‌علت و متقلبانه آنچنان‌که در
غرب وجود دارد، متداول نیست. این عامل،
یعنی عدم وجود تقلب موجب می‌شود تا
خسارت‌های این رشته واقعی باشد. از این
رو حق بیمه آن نیز ارزان خواهد بود. این
پیش درآمد خوبی است. شاید اخلاق
جامعه و اعتقادات مذهبی ماست که این را
حکم می‌کند. به نظر می‌رسد که در
سال‌های اخیر شاید همین عوامل باعث
شده‌اند که بیمه مسؤولیت خیلی سریعتر از
یک دهه قبل در کشور ما پیشرفت کند.
بنابراین، می‌توانیم امیدوار باشیم که در
آینده در بیمه مسؤولیت موفقیت‌های
بیشتری حاصل شود.

همان‌طور که آقای حمیدی اشاره کردند
انواع بیمه‌های مسؤولیت به صد و پنجاه
نوع می‌رسد. اصولاً برای هر نوع فعالیتی
می‌توان چند نوع بیمه مسؤولیت جستجو
کرد و اگر فعالیت‌ها نامحدود باشند، انواع
مسؤولیت‌ها و انواع بیمه‌های مسؤولیت هم
نامحدود خواهد بود.

تذکرات آقای حمیدی هم بسیار بجا بود؛ اینکه ما چگونه عمل کنیم که مشکل حل بشود؟ بعضی از مشکلات را جناب دباغ توضیح دادند؛ برای پرداخت خسارت، همیشه به حکم دادگاه نیاز نیست. ممکن است حادثه منجر به فوت شده باشد که در آنجا خواه ناخواه مراجع قضائی دخالت می‌کنند ولی شرکت‌های بیمه از جمله بیمه آسیا، اصراری ندارند که مسؤول حادثه اقرار کند و یا حکم محکمه‌ای وجود داشته باشد که براساس آن خسارت پرداخت شود.

مطلب دیگری که به آن اشاره شد، این موضوع بود که بین بیمه حادثه و بیمه مسؤولیت باید فرق گذاشت. بدیهی است در بیمه مسؤولیت باید مسؤول مشخص باشد، رابطه مسؤولیت را شناخته باشیم و بلافاصله خسارت را پردازیم. اما شاید بتوانیم بیمه مسؤولیت و بیمه حادثه را در هم ادغام کنیم. مثلاً در حادثه‌ای که در کارگاه پیش می‌آید و کارفرما مسؤول آن نیست، می‌توانیم آن حادثه را نیز پوشش بدهیم. در این صورت رسیدگی به پرونده خسارت آسان‌تر است.

مسأله بعدی این است که در بیمه مسؤولیت کارفرما، همه افرادی که در محل کار حضور دارند، تحت پوشش هستند. یعنی بیمه‌گذار ما فقط صاحب ساختمان نیست. همه بیمه‌گذاران ما عواملی هستند که آنجا کار می‌کنند (پیمانکار لوله‌کش، پیمانکار جوشکاری، پیمانکار برق‌کشی و نظایر اینها) در واقع همه تحت پوشش هستند. می‌توانیم ادعا کنیم، که این بیمه مسؤولیتی که ابداع شده و بیمه آسیا هم بطور جدی این بیمه را عرضه می‌کند، خدمتی به همه جامعه است؛ به خصوص در این دوره که ساخت و ساز در کشور ما رو به افزایش است. این بیمه خیلی کاربرد دارد و واقعاً آنهایی که این بیمه را خریداری نمی‌کنند و از این بیمه محروم هستند، ممکن است خدای ناکرده با وضعیتی نامطلوب مواجه شوند. به صلاح همه است که این بیمه را تهیه بکنند. در بیمه آسیا، بیمه‌های مسؤولیت یکی از شاخص‌ترین انواع بیمه‌هایی است که ارائه می‌شود.

آقای جباری :
مشکل عمده این است
که بیمه‌گذاران ما
هنوز با مفاهیم بیمه
به اندازه کافی آشنا
نیستند. بهترین
تبلیغ، ارائه خدمت
خوب است. بایستی
در جلب مشتریان
خود دقت کنیم تا آنها
برای ما مبلغ باشند.
این مسأله‌ای است که
حتماً باید شرکت‌ها به
آن توجه داشته
باشند

